

ПРОГРАМА ЗА ПАРЛАМЕНТАРНА ПОДДРШКА
PROGRAMI PËR MBËSHETETJE PARLAMENTARE
PARLIAMENT SUPPORT PROGRAMME

Собрание 2020-2024: Кој ги претставува граѓаните?

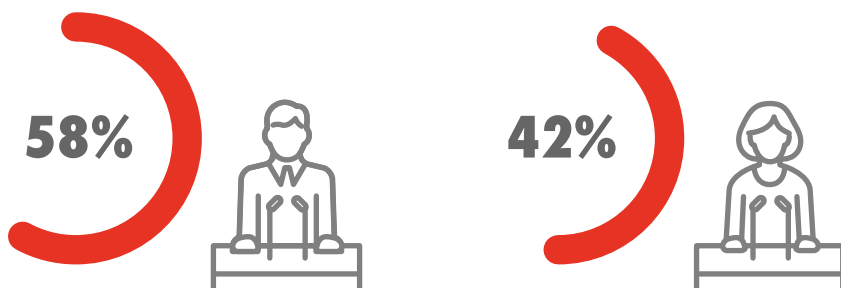
Автор: Влора Речица

Собирачи на податоци: Здравко Ставров, Перо Јовановски, Ива Наскова

декември 2021

Собранието на Република Северна Македонија (PCM) брои 120 пратеници со различни профили и биографии. Пратениците, според Уставот, ги претставуваат граѓаните во највисокиот законодавен орган, но анализата на јавното мислење на Институтот за демократија во 2021 година укажува дека за речиси една третина (29%) од испитаниците имињата на пратениците од нивната изборна единица се непознати, додека во 2020 година за дури 48% од испитаниците нивните пратеници беа непознати.

Според информациите достапни на глобалната база на Меѓупарламентарната унија (МПУ) од 120 пратеници колку што има во македонското Собрание, 70 се мажи, додека 50 се жени, односно тоа изнесува 42% пратенички од вкупниот број на пратеници во Собранието.¹

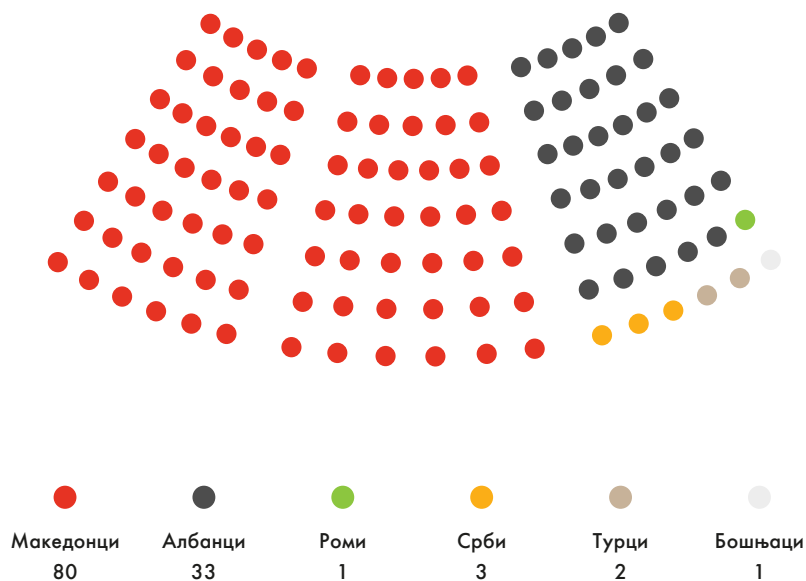

¹ Глобална база на национални парламенти.
Пристапено на: https://data.ipu.org/node/171/basic-information?chamber_id=13391 (последна посета: 16.12.2021)

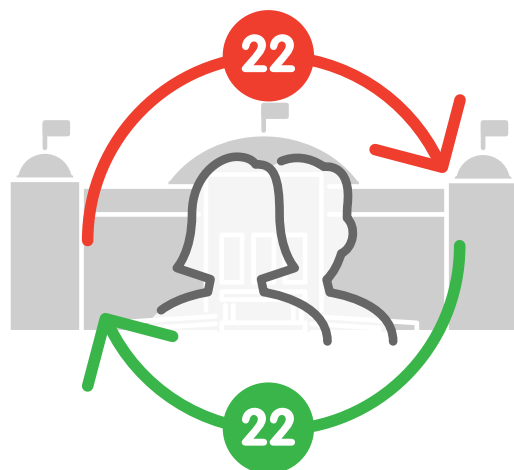
Според оваа база највозрасниот пратеник има 72 години, додека најмладата претставничка има 24 години. Просечната старост на пратениците во мандатот 2020-2024 година изнесува 49.7 години. Најголемиот број од пратениците- 34 пратеници, се помеѓу 31 и 40 години, од кои 20 се мажи и 14 се жени. Од друга страна, само 3 пратеници се на возраст од 71 до 80 години, од кои 2 се мажи и 1 е жена.

Во Собранието моментално се застапени 20 политички партии и двајца независни пратеници, организирани во две големи коалиции, на Социјалдемократскиот сојуз на Македонија (СДСМ) и ВМРО-ДПМНЕ, како и четири самостојни партии - Демократска унија за интеграција (ДУИ), Алијанса за Албанците, Левица и Демократска партија на Албанците (ДПА). Од нив пет се декларирани како енички-албански партии, две како етнички-турски партии, две како етнички-српски партии, додека останатите 11 се партии со македонски етнички предзнак. Оваа композиција на Собранието брои една пратеничка од ромска етничка припадност, 33 пратеници етнички Албанци, двајца етнички Турци, тројца етнички Срби, еден Бошњак и 80 пратеници Македонци.

Од почетокот на овој мандат во август 2020 година, на 22 пратеници предвреме им престанува мандатот, од кои 4 жени и 18 мажи или вкупно 18% од оригиналниот состав на Собранието е изменет. Поголем дел од измените се случуваат поради тоа што пратениците кои ја напуштија законодавната должност се избрани или именувани на извршни функции, кои се неспоиви со пратеничкиот мандат. Со честите промени на собранискиот состав се создава несигурност кај граѓаните за тоа кој ги претставува и резултира со непознавање на граѓаните со нивните претставници.

ПРОФИЛИ НА ПРАТЕНИЦИ СПОРЕД НИВО НА ОБРАЗОВАНИЕ

Половина од пратениците во моменталниот собраниски состав (50%) имаат завршено високо образование, од кои 38 се мажи, додека 22 се жени. Повеќе од една четвртина (27%) од пратениците на овој собраниски состав имаат завршено магистерски студии, од кои 19 се мажи, додека 13 се жени. Скоро една четвртина од пратениците (22%) имаат завршено докторски студии, од кои 12 се мажи, а 15 се жени. Само еден пратеник во моменталниот собраниски состав е со средно образование.

Табела 1. Степен на образование на пратениците од мандат 2020-2024

Степен на образование	Мажи		Жени		Вкупно	
	Број	Проценти	Број	Проценти	Број	Проценти
Средно образование	1	1%	0	0	1	1%
Високо образование	38	63%	22	37%	60	50%
Магистерски студии	19	59%	13	41%	32	27%
Докторски студии	22	44%	15	56%	27	22%

Најголем број од пратениците со високо образование имаат завршено правни студии, од кои 6 се мажи и 6 се жени. Следуваат пратениците со диплома од економските факултети, вкупно 7, од кои сите се мажи. Следни по бројност се пратениците кои имаат завршено Педагошки факултет, и пратениците кои имаат завршено на Природно-математичкиот факултет. Имено, 2 мажи и 3 жени имаат завршено на Педагошки факултет, а истиот број, 2 мажи и 3 жени имаат завршено и на Природно-математичкиот факултет. Медицински факултет имаат завршено 4 пратеника – 3 мажи и 1 жена, додека вкупно 9

пратеника имаат завршено на факултетите за стоматологија, филозофија, и земјоделски науки. Од нив, 2 мажи и 1 жена дипломираше на Факултет за стоматологија, а истиот број се однесува и на Факултетот за земјоделски науки. Во однос на дипломираните пратеници на Филозофски факултет, односот е сменет – 1 маж и 2 жени. На Факултет за физичко образование спорт и здравје (ДИФ) имаат дипломирано 2 пратеници, 2 пратеници имаат дипломирано на Машински факултет, и исто 2 имаат диплома во областа на туризам, менаџмент и угостителство. Од нив, 1 маж и 1 жена имаат дипломирано на ДИФ, и тоа станува збор за првата пратеничка Ромка во Собранието на Република Северна Македонија, и 2 мажи дипломираше на Машински факултет. Пратениците кои имаат диплома во областа на туризам, менаџмент и угостителство се 1 маж и 1 жена. Двајца од пратениците имаат повеќе од една диплома за додипломски студии. Пратеникот Панчо Минов, има диплома од додипломски студии на правни науки како и на политички науки, додека пратеничката Драгица Ѓавочанова има завршено додипломски студии на Природно-математичкиот факултет, како и на Факултетот за информатика.

Табела 2. Високо образование

Факултет	Мажи	Жени	Вкупно
Правен	6	6	12
Економски	7	0	7
Педагошки	2	3	5
Прородно-математички	2	3	5
Медицински	3	1	4
Стоматолошки	2	1	3
Земјоделски науки	2	1	3
Филозофски	1	2	3
Физичко образование спорт и здравје (ДИФ)	1	1	2
Машинско инженерство	2	0	2
Туризам, менаџмент и угостителство	1	1	2
Македонски јазик	0	1	1
Менаџмент во осигурување	1	0	1
Воена академија	1	0	1
Архитектура	1	0	1
Електротехничко инженерство	1	0	1
Технолошко-металуршки	0	1	1
Историја	1	0	1
Психологија	0	1	1
Дизајн и технологии на мебел и ентериер	1	0	1
Уметност	1	0	1
Одбрана	1	0	1
Не е специфицирана област	1	0	1

Пратениците кои имаат завршено магистерски студии, претежно магистрирале на правен или економски факултет; сепак 6 пратеници кои изјавиле дека имаат диплома за завршени магистерски студии, не специфицирале на која научна област се однесува. На правни науки магистрирале 4 мажи и 2 жени, додека во областа на економијата магистрирале 3 жени и 3 мажи. Дополнително, 3 пратеници ги завршиле своите магистерски студии во областа на менаџмент на човечки ресурси, од кои сите се жени. Два пратеника имаат завршено магистерски студии во политички науки, додека останати области во кои пратениците имаат магистрирано се медиуми и комуникација, образование и менаџмент во образование, меѓународни односи и дипломатија, безбедносни студии, воена академија, градежно инженерство – геодезија, информатичка технологија и општествени науки.

Табела 3. Магистерски студии

Магистерски студии	Мажи	Жени	Вкупно
Правни науки	4	2	6
Економски науки	3	3	6
Не е специфицирана област	4	2	6
Менаџмент на човечки ресурси	0	3	3
Политички науки	2	0	2
Менаџмент	1	0	1
Медиуми и комуникација	1	0	1
Образование и менаџмент во образование	0	1	1
Меѓународни односи и дипломатија	0	1	1
Безбедносни студии	1	0	1
Воена академија	1	0	1
Информатички науки	0	1	1
Градежно инженерство – геодезија	1	0	1
Општествени науки	1	0	1

Од сите пратеници доктори на науки, најголем дел имаат докторирано на правни науки (7 пратеници), додека 11 пратеници имаат медицинска специјализација. Останатите области на кои пратениците имаат завршено докторски студии се фолклористика, економски науки, биохемиски науки, историја, шумарски науки, технички науки, лингвистика и компјутерски науки.

Табела 4. Докторски студии

Докторски студии	Мажи	Жени	Вкупно
Медицина	4	7	11
Правни науки	3	4	7
Историја	2	0	2
Фолклористика	0	1	1
Економски науки	1	0	1
Биохемиски науки	0	1	1
Шумарски науки	1	0	1
Технички науки	0	1	1
Лингвистика – Англиски јазик	0	1	1
Компјутерски науки	1	0	1

Оскудните профили на пратениците и пратеничките објавени на интернет страната на Собранието го отежнува пристапот до информации кои се клучни за запознавање на граѓаните со нивните претставници. Дополнително влијае и ненавременото објавување на биографиите на пратениците, со тоа што неколку пратеници подолго време немаа свој официјален профил на собраниската веб страна. Во вакви случаи, податоците за своите пратеници граѓаните требаа да ги бараат по алтернативни извори на интернет, каде податоците не секогаш се целосни. Генерално биографиите на пратениците, како што се претставени пред јавноста на собраниската веб страна, не содржат доволно информации за граѓаните суштински да се запознаат со нивните претставници.

За да стигнете до достапните биографии на вашите избрани претставници кликнете на следниот линк - <https://www.sobranie.mk/segashen-sostav-2020-2024.nspj>.

Оваа публикација е изготвена во рамките на Програмата за парламентарна поддршка (ПСП), која е поддржан од Швајцарската агенција за развој и соработка (СДЦ) преку Швајцарска Амбасада во Република Северна Македонија. ПСП се спроведува од Националниот демократски институт (НДИ), Институт за демократија „Социетас Цивилис“ – Скопје (ИДСЦС) и Центарот за управување со промени (ЦУП). Содржината на публикацијата на никаков начин не може да се смета дека ги одразува гледиштата на СДЦ.